

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Arbeids- og inkluderingsdepartementet	
Saksnr.: 200605118	Dok.nr.: 13
Arkivkode: 543	Date: 14.09.06
Avd.: INN/PRE	Saksbeh.:
U.off.:	

Deres ref
200600614

Vår ref
200604956-/ELU

Dato
13.09.2006

Instruks om midlertidig arbeidstillatelse til ofre for menneskehandel - Høring

Vi viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets ekspedisjon av 28. juni 2006.

Helse- og omsorgsdepartementet har følgende merknader til saken:

Arbeids- og oppholdstillatelse eller bare oppholdstillatelse

Det er uklart om instruksene bare gjelder arbeids- og oppholdstillatelse eller også oppholdstillatelse uten arbeidstillatelse. En voksen utlending uten lovlig opphold, vil kunne ha behov for både arbeids- og oppholdstillatelse, mens en mindreårig vil ha behov for bare oppholdstillatelse fordi arbeidstillatelse vil være uaktuell pga vedkommendes alder. Som eksempel på uklarheter i forslaget, vises det til at instruksens tittel avgrenses til "arbeidstillatelse", og at oppholdstillatelse først nevnes under punkt 2.2 *Kriterier for å få midlertidig arbeidstillatelse* hvor det står:

"Utlendinger uten lovlig opphold i Norge som antas å være utsatt for menneskehandel, og særlig mindreårige, vil ofte befinne seg i en vanskelig livssituasjon som kan tilsi at en midlertidig arbeids- eller oppholdstillatelse bør innvilges i medhold av utlendingsloven § 8 annet ledd."

Vi mener at teksten i hele instruksene må gjennomgås slik at den blir i tråd med at den skal gjelde både arbeids- og oppholdstillatelse for voksne utlendinger og bare oppholdstillatelse dersom det dreier seg om mindreårige og personer som av andre grunner enn alder, ikke kan arbeide.

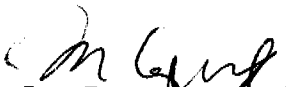
Helsetilbud og sosiale tiltak for ofre for menneskehandel i forbindelse med utvidelse av refleksjonsperioden

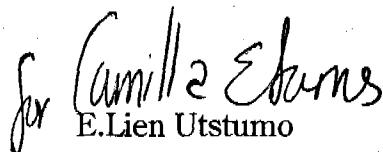
Dersom flere ofre for menneskehandel skal benytte seg av ordningen med refleksjonsperiode (arbeidstillatelse/oppholdstillatelse) og angi bakmenn slik en intensjon med ordningen er, er det i tillegg til at perioden utvides og gir adgang til å arbeide i Norge, nødvendig med et tilpasset helhetlig og tverrfaglig tilbud for å følge opp ofrene for menneskehandel i refleksjonsperioden. Helsetilbud og sosiale tiltak for ofre for menneskehandel i en refleksjonsperiode bør utgjøre en del av et slikt helhetlig tilbud.

Det vil være behov for å avklare, og eventuelt regulere, forholdet til folketrygdloven for de som innvilges slik midlertidig arbeidstillatelse. Medlemskap i folketrygden er av betydning ikke bare for retten til ytelser etter folketrygdloven, herunder stønad til helsehjelp etter kapittel 5. Det gjelder også for dekning av utgifter ved helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 5-3, og for retten til helsehjelp etter pasientrettighetsloven § 2-1, jf. § 1-2, jf. forskrift 1. desember 2000 nr. 1208 om prioritering av helsetjenester, rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, rett til behandling i utlandet og om dispensasjons- og klagenemnd.

Høringsinstansene ble i brevet fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet bedt om å vurdere om saken burde forelegges eventuelle underordnede organer som ikke står på høringslisten. Vi har forelagt saken for Sosial- og helsedirektoratet for eventuelle synspunkter. Sosial- og helsedirektoratets brev hit av 22. august 2006 er lagt ved. Departementet gjør oppmerksom på at det innledningsvis i Sosial- og helsedirektoratets brev skal vises til at brevet er et svar på Helse- og omsorgsdepartementets henvendelse av 25. juli og ikke til Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Med vennlig hilsen

Jon Georg Lund e.f.
underdirektør

E.Lien Utstumo
førstekonsulent

Vedlegg

 Sosial- og helsedirektoratet

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 200604956-/SIH
Saksbehandler: TAG
Vår ref: 06/3404
Arkivkode: 668
Dato: 22.08.2006

Instruks om midlertidig arbeidstillatelse for utlendinger som antas å være utsatt for menneskehandel – høringssvar

Vi viser til brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, datert 25.07.2006. Departementet ber om at Sosial- og helsedirektoratet vurderer forslaget om midlertidig oppholds- og arbeidstillatelse til ofre for menneskehandel.

Sosial og helsedirektoratet har gjennomgått den foreliggende instruksen og ser positivt på de endringene som er foretatt. Instruksene representerer på mange områder en klar forbedring i forhold til den gjeldende bestemmelsen om refleksjonsperiode. Det viktigste er at en midlertidig oppholds- og arbeidstillatelse vil gi bedre muligheter for å beskytte og gi bistand til mulige ofre for menneskehandel. Utvidelsen vil også kunne gi styrkede muligheter for å avdekke og straffeforfølge personer som organiserer menneskehandel.

Sosial- og helsedirektoratet vil imidlertid understreke viktigheten av at arbeids- og oppholdstillatelsen gis for seks måneder. Erfaringene viser at både ofre for menneskehandel, hjelpeapparat og politi trenger mer enn tre måneder for å gi adekvat bistand og foreta nødvendig etterforskning:

- Instruksene peker på at midlertidig oppholdstillatelse kan gis under forutsetning av at mulige ofre er innstilt på å bryte kontakten med miljøet bak menneskehandelen i løpet av den perioden oppholdstillatelsen gjelder. Videre at personen er klar for å motta hjelp og følge opp tiltak som myndighetene tilbyr. For mulige ofre for menneskehandel er dette prosesser som krever atskillig mer tid enn tre måneder.
- Sosial- og helsedirektoratet mener at dersom den nye oppholds- og arbeidstillatelsen skal ha den ønskede effekt er det avgjørende at tilbudene om bistand og beskyttelse er på plass, slik at de kan være et reelt alternativ for de mulige ofrene. Det betyr blant annet at hjelpeapparatet i samarbeid med offeret må få tid til nødvendige kartlegginger og til å etablere samarbeid på tvers av sektorer, etater og nivåer.
- Erfaringene fra arbeidet med ofre for menneskehandel viser at flestparten ønsker en eller annen form for opplæring eller arbeid. Dette er nødvendig hvis man skal realisere intensjonen om å bryte ut av eventuell prostitusjon i løpet av refleksjonsperioden.

Sosial- og helsedirektoratet • Divisjon sosiale tjenester
Avdeling kommunale velferdstjenester

Postadr: Pb 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadr: Universitetsgaten 2, Oslo
Tel: 810 200 50 • Faks: 24 16 30 15 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@shdir.no • www.shdir.no

Det er derfor positivt at den nye instruksen også inkluderer mulighet for midlertidig arbeidstillatelse. Iverksettelse av et godt opplærings- og arbeidstilbud vil imidlertid ikke være mulig å gjennomføre innen en ramme på tre måneder.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen
avdelingsdirektør

Tommy Grav
rådgiver